ZAJĘCIA TEATRALNE DLA NAJMŁODSZYCH

Pomysły i organizacja

Po co wprowadzać przedszkolaki w świat teatru? Czy już są gotowe na spotkanie z wysoką sztuką? Czy będą potrafiły w skupieniu obejrzeć spektakl albo przygotować własny? Czy to nie zbyt trudne? Zdecydowanie nie!

EWELINA ŚLIWA

Na pytanie „Po co jest teatr?" Joanna Kulmowa odpowiada w swoim wierszu: „A teatr jest po to, żeby wszystko było inne niż dotąd". Pokażmy dzieciom, że dzięki tej formie sztuki możemy znaleźć się w innym świecie oraz spojrzeć na różne rzeczy z odmiennej perspektywy. A przy okazji – świetnie się bawić! Warto zapoznać przedszkolaki z pięknem teatru, by wyrosły na dorosłych, którzy zaglądają tam częściej niż raz w roku.

Co daje dzieciom teatr?

Po pierwsze: oczywiście wartości artystyczne. Teatr odgrywa istotną rolę w kształtowaniu wrażliwości na sztukę, ponieważ łączy w sobie wiele dziedzin: muzykę, plastykę, literaturę, taniec oraz ruch sceniczny.

Kontakt z teatrem wspiera rozwój intelektualny dziecka oraz kształtowanie jego charakteru i osobowości. Oglądanie przedstawienia pomaga rozładować nagromadzone emocje, bywa również sposobem na przyswajanie pożądanych postaw moralnych.

Przedszkolak może być w teatrze widzem lub aktorem. Z siedzenia na widowni czerpie następujące korzyści:

- Wyjście do teatru wspólnie z rodzicami (lub innymi bliskimi) to bardzo wartościowa forma spędzania wolnego czasu.
- Oglądanie spektaklu pozwala rozwijać wyobraźnię, fantazję oraz myślenie abstrakcyjne.
- Teatr oddziałuje na wrażliwość estetyczną dziecka, wzbudza jego zainteresowanie światem sztuki i muzyki.
- Wizyta w teatrze rozwija u dziecka postawy społeczne i dostarcza wzorów właściwego zachowania w miejscach publicznych.
- Obejrzany spektakl może być inspiracją do rozmowy, a taka dyskusja uczy dziecko wyrażania opinii oraz uświadamia mu, że różni ludzie postrzegają świat w różny sposób.

Jako aktor, przedszkolak:

- Odgrywając rolę, ćwiczy pamięć i spostrzegawczość, ale także wyobraźnię. Recytacja wspiera rozwój mowy oraz usprawnia dykcję.
- Ma możliwość odkrycia swojej pasji, rozwijania zainteresowań. Może też ujawnić talent aktorski.
- Może przepracować swoje emocje i problemy. Jako postać w sztuce dziecko przeżywa różne uczucia i uczy się radzić sobie z nimi. Występ na scenie jest okazją do wcielenia się w kogoś innego i podjęcia prób zachowywania się w inny sposób.
- Występy przed publicznością wzmacniają pewność siebie, uczą radzenia sobie ze stresem, zwiększają wiarę we własne możliwości.
- Teatr to praca zespołowa, dlatego dziecko ma okazję do tego, by uczyć się współpracy w grupie oraz współodpowiedzialności za realizację zadania.

- Udział w sztuce teatralnej może być dla przedszkolaka okazją do kształtowania umiejętności nie tylko artystycznych, ale i społecznych, moralnych, emocjonalnych oraz poznawczych (edukacja przyrodnicza, matematyczna, pisanie i czytanie, ćwiczenia wymowy) – w zależności od jej tematyki.

Jak widzimy, zabawa w teatr niesie ze sobą wiele korzyści. Dlatego też warto organizować w przedszkolu działania, które pozwolą dzieciom na kontakt z tą formą sztuki.

Teatralny tydzień

Teatr to temat obszerny, a jednocześnie – atrakcyjny, dlatego warto rozłożyć zajęcia na cały tydzień albo i dłużej. Podczas takiego teatralnego tygodnia każdego dnia możemy omówić inny aspekt, np. co możemy zobaczyć w teatrze, rodzaje przedstawień, scenografia, sposoby aktora na przygotowanie się do roli. Na zakończenie warto zorganizować minispektakl dla rodziców lub innych grup w przedszkolu. Może to być również pełnowymiarowa sztuka – wszystko zależy od możliwości oraz chęci dzieci i nauczyciela. Poniżej kilka wskazówek dotyczących aktywności na poszczególne dni.

Dzień 1: Wszystko o teatrze

Pierwszy dzień powinien wprowadzić dzieci w temat, który będzie im towarzyszył przez cały tydzień. Dlatego warto zaproponować zabawy pokazujące, jak różnorodny jest teatr i co jest w nim ważne (scenariusz zajęć wprowadzających: Załącznik nr 1). Podczas pierwszych zajęć przedszkolaki:

- poznają teatr jako miejsce: jego elementy (kasa, widownia, scena, kurtyna) oraz ludzi tam pracujących (aktor, reżyser, scenograf),
- poznają rodzaje form scenicznych (np. teatr lalkowy, teatr cieni, pantomima, teatr żywego aktora) oraz rodzaje przedstawień teatralnych (np. przedstawienie dramatyczne, opera, balet),
- odegrają scenki, wcielając się w różne postacie,
- odpowiedzą na pytanie: Co pomaga aktorowi grać? (emocje, ruchy ciała, rekwizyty, strój, dekoracje, inny aktor, reżyser, muzyka); dostrzegą, jak wiele elementów ma wpływ na całość przedstawienia oraz jak ważna jest współpraca zespołu osób,
- wybiorą rodzaj przedstawienia, które chciałyby wspólnie przygotować oraz stworzą listę zadań do wykonania przed występem.

Dzień 2: Nasze przedstawienie

Pierwszy dzień zakończył się wyborem rodzaju przedstawienia, które grupa wspólnie przygotuje. Dlatego kolejnym krokiem jest dyskusja o fabule przedstawianej historii. Czy będzie to znana bajka, baśń, ulubiony wiersz? Można też wspólnie wymyślić historyjkę lub opowieść do przedstawienia na scenie. Wszystko zależy od możliwości przedszkolaków. W przypadku młodszych dzieci proponuję krótsze utwory, wybrane spośród znanych i lubianych. Starszaki mogą spróbować wymyślić własną fabułę, np. w oparciu o zabawne zdarzenie lub problem, z którym się mierzą.

Co możesz zrobić jako nauczyciel?

- Wybierz kilka utworów i zapytaj dzieci, który z nich chciałyby zaprezentować na scenie. Takie ograniczenie wyboru ułatwi wam decyzję – może się okazać, że każde dziecko chciałoby wystawić swoją ulubioną bajkę, a to zrodziłoby konflikty. Niech wybory będą demokratyczne – zróbcie głosowanie. Warto zaproponować teksty, które potem łatwo będzie „przerobić" na scenariusz – takie, w których występuje wiele postaci i które nie wymagają skomplikowanych dekoracji. Przygotowywanie przedstawienia ma przynieść radość, a nie być dodatkową ciężką pracą.
- Kiedy już wybierzecie tekst (lub go stworzycie), przyjrzyjcie się mu okiem reżysera: wyliczcie postaci, pomyślcie, jakie rekwizyty i stroje będą potrzebne każdej z nich, jaką dekorację trzeba stworzyć. Niech to będzie burza mózgów – zapisujcie pomysły na dużej kartce papieru.
- Propozycje, które padną podczas tej dyskusji, będą wymagały dopracowania. Kartka z burzy mózgów przyda się przy opracowywaniu scenariusza – nauczyciel może to zrobić w domu, a kolejnego dnia rozdzielić role.

Rekwizyty można wykonać z tektury, kolorowego papieru lub innych materiałów. Przydadzą się też przedmioty codziennego użytku, np. koszyk, parasol.